

Moneta Holey Dollar z 1813 roku, odzyskana dzięki współpracy Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego z australijskimi organami ścigania, wróciła do Muzeum Okręgowego w Toruniu.

- Powrót monety to bardzo ważna część strategii Ministerstwa Kultury. My odzyskujemy nasze skradzione dziedzictwo. Takie obiekty, jak obrazy, stare księgi, czy tak jak dzisiaj monety, które zostały kiedyś skradzione z państwa polskiego, teraz trafiają na swoje miejsca. Bardzo się cieszę, że Holey Dollar wróciła do toruńskiego muzeum. To jest dla nas bardzo ważne, żeby takie obiekty we współpracy z rządami innych państw właśnie trafiały na swoje miejsce. Warto podkreślić, że jesteśmy jednym z pionierów w Europie jeśli chodzi o restytucję dóbr kultury - **podkreśla Marta Cienkowska, podsekretnarz w Ministerstwie Kultury i Dziedzictwa Narodowego.** - Ta historia jest niesamowita, trochę kryminalno-detektywistyczna, bo przeprowadzone zostało bardzo duże śledztwo w sprawie tego, gdzie ta moneta się znalazła, jak ona została skradziona i jaka potem była jej historia. Moneta w tej chwili jest warta ponad 2 miliony złotych, ale myślę że po tej historii jej wartość wzrosła.

- To wspaniały dzień. Wraca element dziedzictwa naszego miasta. Niestety utracony, ale szczęśliwie odzyskany. Bardzo się z tego powodu cieszymy, bo to część pięknej kolekcji Walerego Amrogowicza, która została przekazana jeszcze przed wojną Towarzystwu Naukowemu w Toruniu, a potem muzeum. Pielęgnowujemy nasze dziedzictwo, dlatego z radością przyjmujemy powrót takiego skarbu do naszych zasobów. To też dzień, kiedy wyraźnie widzimy zjednoczenie, łączność kultur, w tym przypadku australijskiej i polskiej - mówi Rafał Pietrucień, zastępca Prezydenta Miasta Torunia.

Moneta Holey Dollar powstała w 1813 roku w Australii, będącej wówczas angielską kolonią. Została wybita na srebrnym dolarze hiszpańskim Karola III, wyciętym z meksykańskiej monety z 1777 roku. Holey Dollar jest uznawana za najstarszy środek płatniczy wytworzony na terenie Australii i stanowi symbol narodowy australijskiej numizmatyki.

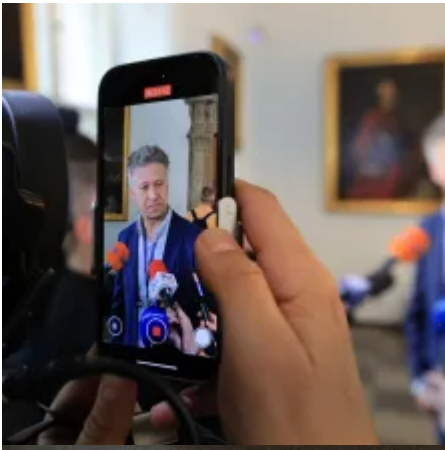
Moneta znajduje się w doskonałym stanie, co sugeruje, że nigdy nie była używana w regularnym obrocie płatniczym. Jest możliwe, że mogła stanowić element podarunku przekazywanego pomiędzy ważnymi osobistościami we wczesnej Australii, ale nie wiadomo, w jaki sposób opuściła ten kontynent.

W 1914 roku moneta Holey Dollar została zakupiona przez polskiego kolekcjonera Walerego Amrogowicza w Amsterdamie. Amrogowicz wzbogacił swoją kolekcję, obejmującą około 2 tysięcy numizmatów, ponad 200 miedziorytów oraz zbiór akwael i znaczków pocztowych. W 1931 roku, tuż przed śmiercią, przekazał swoją kolekcję Towarzystwu Naukowemu w Toruniu, skąd trafiła ona do Muzeum Okręgowego w Toruniu.

Holey Dollar przetrwała dwie wojny światowe oraz okres komunizmu. W latach 2008–2017 została, wraz z innymi numizmatami, skradziona z toruńskich zbiorów i trafiła na rynek międzynarodowy. W 2022 roku moneta została odzyskana w Australii. 29 kwietnia 2025 r. numizmat wrócił do Muzeum Okręgowego w Toruniu.

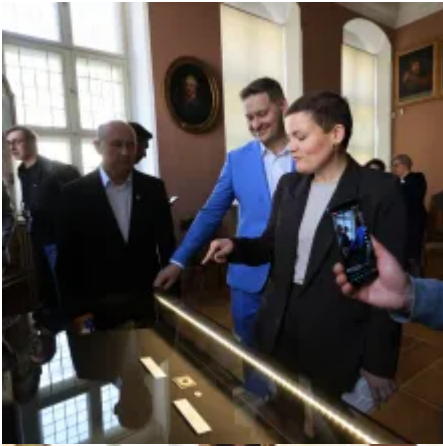
Warto nadmienić, że Holey Dollar jest kolejną cenną monetą, skradzioną ze zbiorów toruńskich i odzyskaną dzięki współpracy Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego (MKiDN) oraz organów ścigania. W listopadzie 2023 roku do Muzeum Okręgowego w Toruniu powróciło 8 zabytkowych monet z XVI–XIX wieku, które były częścią zbiorów skradzionych między 2008 a 2017 rokiem.

Fot. © UMT 2025, autor: Sławomir Kowalski, licencja: CC BY-NC 4.0

- [Go back](#)
- [Share on: X](#)
- [Share on: FB](#)
- [Print](#)
- [PDF](#)